

xinple!

EUSKARA

AGOIZKO UDALA

37 zenb. 2026ko martxoa

ZERBITZUAK

Udaletxea 948 33 60 05

Euskara Zerbitzua 948 33 65 65

Kultur Etxea 948 33 66 90

Cederna Garalur 948 33 63 37

Osasun Etxea 948 33 66 00

Oinarrizko Gizarte Zerbitzua 948 33 40 95

Liburutegia 948 33 64 53

San Migel Ikastetxea 948 33 66 09

Agoizko DBHI 848 43 18 90

Bisitaldi gidatua Elizara 637 44 81 07

Dya 948 33 60 65

Suhiltzaile Boluntarioak 948 33 65 00

Udal Pilotalekua 948 33 61 64

Kirol Gunea 948 33 67 06

AURKIBIDEA

- 2026KO AURREKONTUAK: FINANTZA EGONKORTASUNA ETA HIRI PLANIFIKAZIOA AGOITZEK DIRU EKARPENA EGINEN DIO HONDAKINEN MANKOMUNITATEARI
- CEDERNA GARALURREN 2025KO BALANTZEA NAFARROAKO LANSAREK INDARTU DU ENPRESEI EMATEN DIEN LAGUNTZA
- SAN ROMAN – IRATI IBILBIDEA, AGOIZKO PROPOSAMENA FITURREN PIRINIOETAKO GALTZADA ERROMATARRAREN BALIOA HANDITZEKO PLANARI ATXIKITZEA BUKATU DA IBILBIDE SAREAREN BERRITZEA
- ZUHAITZAREN EGUNAREN OSPAKIZUNA AGOITZ BERDEZ DOA AUERRERA EKINTZA KLIMATIKOKO 2026KO EGUTEGIA
- BOLUMEN HANDIKO HONDAKINAK - SENTSIBILIZAZIOA NAFARROAKO ENERGIA KOMUNITATEEI BULTZADA AGOIZEK BAT EGIN DU NAFARROAKO DESKARBONIZAZIO JARDUNALDIEKIN
- INMATRIKULATUTAKO ONDARE KOMUNALEN IKERKETA AUERRERA DOA AGOIZKO HISTORIA, ONDAREARI BURUZKO EUROPAKO JARDUNALDIETAN MADDALENEK "BAKE LEKUA" PROIEKTUAREN HERRI BOZKETA IRABAZI DU
- KUKULAK AGOIZKO ONDARE HISTORIKOARI BURUZKO ERREPORTAJEA ESKAINI DU EKAI, NAZIOARTEKO INTERESGUNA ARKITEKTURA ETA ONDARE INDUSTRIALERAKO IRATIKO BIDE BERDEAREN PROIEKTUA BERRIKUSTEA
- BERDINTASUNAREKIKO KONPROMISOA KAPSULA 2026-2046: ETORKIZUNERAKO BERDINTASUN-MEZUAK ID NAFARROA: IDENTIFIKAZIO DIGITAL ERRAZ ETA IRISGARRI BERRIA
- IRUNBERRIK ESTREINATU DU D EREDUKO BATXILLERGO INSTITUTUA AGOITZEK BERRITU DU "DENBORA KANPOAN" PROGRAMAREKIKO KONPROMISOA "IPUINAK ESKUZ ESKU GIZA ESKUBIDEAK"
- PANTAILAK OREKAN ERABILTZEKO BIDEAN ARANEAK LEHEN HAURTZAROKOENTZAKO OPARIAK AUKERATZEKO GIDA EGIN DU NHEBZ-KO ZUZENDARITZA TALDEAREKIKO AGOIZKO ATXIKIMENDUA
- MURAL BAT SAN MIGEL ABSBATZA TXIKIAREN OMENEZ LANDA-ERRESILIENTZIA: UNIBERTSITATE PROIEKTUA AGOITZEN ETA PIRINIOETAN PARTEKATUTAKO AUTOA, PREMIA BATI ERANTZUTEKO
- KUADRIKETAK BIZIKIDETZA INDARTZEN DU AGOITZEN TXIKIEN UDAL KORPORAZIOA
- EUSKARAREN EGUNAK MUSIKAZ BETE DITU AGOIZKO KALEAK EUSKARAREN ALDEKO KONPROMISOA HIZKUNTZAREN NAZIOARTEKO EGUNEAN 24. KORRIKAKO ABESTIAREN AURKEZPEN OFIZIALA AGOITZEN EGIN ZEN EUSKARA, ETORKIZUNEN ONDAREA FAMILIENTZAT
- BILAKETA, 50 URTE AGOITZEN KULTURA BULTZATZEN AGOITZ IBILIAN-EK IRATIKO MEMORIA BERRAURKITZERA GONBIDATZEN DU AGOITZEK BERE POSTREK ESANGURATSUENA OHORATU DU JARDUNALDI BATEAN
- BEHIAK JAIETAKO EGITARAURA ITZULIKO DIRA, HERRI-KONTSULTAREN BIDEZ ERABAKITA KULTUR BALANTZEA
- MEMORIAREKIKO KONPROMISOA, ELOKO TEILERIAN
- MIKEL ZABALZAREN MEMORIAREN AUTOBUSA, AGOITZEN "EMAKUMEA ETA MEMORIA", FRANKISMOAREN AURKAKO NAFARREN ONDAREA JAKAK ETA IZTUETAK TOKI EDER BEREGANATU ZUTEN
- OTANO, ETXEAN GARAILE NAFARROAK LAUKO FINALERAKO TXARTELA LORTU DU AGOITZEN KANPONDOAK "DEITU ETXERA HEMENDIK" EGITASMOKO KIDEA

xinple!

Oharra: Aldizkariko erredakzio kontseilua Udaleko alor eta batzorde guztietako zinegotziek osatzen dute eta udal teknikarien eta garapeneko agentearen laguntza dute. Horiek aukeratu eta idatziko dituzte zenbaki bakoitzean argitaratuko diren testuak.

AGOIZKO UDALAREN KOMUNIKAZIO, INFORMAZIO ETA PARTAIDETZA PLANA 2026

xinple! 37

3

2026KO AURREKONTUAK: FINANTZA EGONKORTASUNA ETA HIRI PLANIFIKAZIOA

Agoizko Udalak 2026ko udal-aurrekontua onartu du. 4.223.060 eurokoa da, aurreko ekitaldiko baino pixka bat txikiagoa, eta planteamendu kontinuista duena, zuzurra eta finantza egonkortasuna lortzera bideratua. Dokumentuak agertzen du gastu arruntaren, oinarrizko zerbitzuen finantzaketaren eta inbertsio zehatz batzuen (jarduera estrategikoak) arteko oreka.

Inbertsio errealean kapituluak 954.050 euro egiten ditu. Jarduerarik garrantzitsuena antzinako udal hiltegiaren eraberritze integrala da, kultura- eta gizarte-erabileretarako. 250.000 euroko zuzkidura du, eta ltoizko konpentsazio-funtsekin finantzatuta egonen da, gaur egun erabiltzen ez den eraikinari erabilera berri bat emateko helburuarekin. Proiektuak honako lanak aurrirakusten ditu: egitura eta teilatua berritzea, barrualdea guztiz egokitzea eta jatorrizko fatxada mantentzea.

AGOITZEK DIRU EKARPENA EGINEN DIO HONDAKINEN MANKOMUNITATEARI

Iratiko Hiri Hondakin Solidoen Mankomunitateak joan den irailaren 25ean egin zuen Batzar Nagusia, eta bertan aho batez erabaki zen Mankomunitatea osatzen duten udalen artean biztanle kopuruaren arabera ekarpen ekonomikoa berezia egitea. Guztizko zenbatekoa 96.639,81 eurokoa da, eta horietatik 48.800,74 euro ematea dagokio Agoitzi.

Gauzak horrela, eta 2024ko ekitaldiko diruzaintzako gerakin negatiboa dela eta, Udalak mankomunitateko kontuak orekatzeko kreditu eragiketan kopuru hori sartzea erabaki du. Eragiketaren zenbateko osoa 367.517,90 eurokoa da, eta udal defizitaren estaldura eta Mankomuni-

Beste partida garrantzitsu bat Udal Plan berria idaztera bideratutakoa da, 225.000 euro duena. Hasierako zenbatekoa handitu da, lizitazioa esleitu gabe geratu baitzen. Horrez gain, Kanpondoa urbanizazioko kaleetako zoladura berrituko da, 218.000 euroko inbertsioarekin: Lurralde Kohesiorako Departamentuak 161.000 euro jarri ditu, Tokiko Inbertsioen Planaren esparruan, eta gainerakoa konpentsazio-funtsekin finantzatu du ltoizek. Aurrekontuan, gainera, 60.000 euro jasotzen dira ikastetxe publikoaren itxiera perimetrala ordeztzeko, eta 40.000 euro ikastetxeko berokuntza-sistema eraberritzeko. Aurreikusitako beste jarduera batzuen artean, hauek daude: 30.000 euro, lorezaintza jasangarriko proiektuetarako eta Agoitz Loretan jaialdia berriz antolatzeko; beste 30.000 euro, Aosko bidea hobetzeko, Helmugako Jasangarritasun Turistikoko Planaren laguntzarekin; baita Guendulaingo ondarea, artxibo historikoa, makineria

eta lan arkeologikoetarako partidak ere. Gastu arruntaren atalean, aurrekontuak 1.105.400 euro bideratuko ditu langileentzako. Pasa den urtean baino diru gehiago da, ordainsariak hobetzeari eta udal-zerbitzuak indartzeari bideratuko dena. Gastu arruntetarako 991.600 euroko zuzkidura dago. Transferentzia arruntak 806.500 eurokoak dira, eta udal erakundeei egindako ekarpenak mantendu egin dira, hala nola Kanpondoa (250.000 euro), Musika Eskolaren Patronatua (95.000 euro) eta Aranea (180.000 euro).

Diru sarrerei dagokienez, zerga zuzenetan 844.000 euro biltzea aurreikusita dago, eta Nafarroako Gobernuaren transferentziek pisu handia izanen dute. Tasak eta prezio publikoak mantendu egin dira oro har, baina kontribuzioa % 2,8 igoko da eta ur-tasa, berriz, % 5. Udalaren banku-zorra 40.000 euro ingurukoa da, oso kopuru txikia, azken urteetan nabarmen murriztu ondoren.

tateari egindako ekarpena barne hartzen ditu. Neurri hori toki ogasunei buruzko foru araudian aurreikusitakoaren arabera hartu da; bertan, gerakin negatiboaren kasuetan jarraitu beharreko mekanismoak ezartzen dira. Horrela, Agoitzen parte-hartzea bermatzen da, udalerrri mankomunatu guztiek partekatzen duten oinarrizko zerbitzuari eusteko.

Hasierako onarpena eman zaio aurrekontu aldaketari, eta jendaurrean egonen da hamabost egun balioduneko epean. Epe horretan alegazioak aurkeztu ahal izanen dira. Halakorik ez badago, behin betiko onartuko da erabakia.

Udalak azpimarratu du jarduera honen helburua finantza egonkortasuna bermatzea eta hiri hondakinaren baterako kudeaketatik eratorritako betebeharrak betetzea dela.

CEDERNA GARALURREN 2025KO BALANTZEA

Urtarrilaren 27an, Cederna-Garalur Garapen Agentziaren urteko jarraipen-bilera egin zen, 2025eko balantzea eta 2026rako lan-ildoak zehazteko. Saioari esker, landa-garapeneko programetan bultzatutako jarduerak berrikusi ahal izan ziren, eta fokua enpleguan, ekintzaitzari emandako laguntzan eta eskualdeko eta Agoizko ekonomiarekin dinamizazioan jarri zen.

Datu demografikoez berretsi zuten Pirinioaurreko goiburuen gorako joera, biztanleria-dentsitate txikiko eremuan badago ere (8,8 biztanle / kilometro karratuko). Eskualdeak 95 biztanle irabazi zituen azken urtean, eta Agoitzen % 2,5eko hazkundea izan zen, 76 egoiliar gehiagorekin, aurreko urtearen bikoitza eta Nafarroako batez besteko hazkundearen (% 0,76) oso gaitetik. Horrekin, Pirinioaurreko biztanleriaren % 40 biltzen du herriak, eta lurralde-erreferentzia gisa duen zeregina indartzen du.

Enpleguaren arloan, langabezia % 14 jaitsi da eskualdeetan. Agoitzen 31 pertsona gutxiago izan ziren eta tasa % 9an kokatu zen, aurreko urteko % 10,7a baino hobea, nahiz eta oraindik Nafarroako batez bestekoa baino handiagoa izan. Azterketak 45 urtetik gorako biztanlerian eta zerbitzuen sektorean eragin handiagoa izan zuela erakutsi zuen, baita generoaren arabera murrizketa desberdina ere, eta horrek arrakala handitu zuen. Pirinioaurreko langabeziaren % 56 Agoitzen dagoela ere adierazi zen.

Biztanleria migratzaileak ere presentzia izan zuen txostenean. Horren langabezia-tasa % 16koa da, aurreko % 19,8aren azpitik, eta jatorri nazionalako biztanleriarekin parekatzeko joera progresiboa dago. Gainera, Agoitz Nafarroako Mendialdeko biztanleria migratzaile proportzio handiena duen herria da.

Ekintzaitzeta izan zen beste indarguneetako bat, Agoitzen 2025ean Pirinioaurrean artatutako proiektu ekintzaileen % 45 bildu baitziren. Langabeei eta tokiko enpresa-sareari zuzendutako

ikastaro eta tailerren erabilgarritasuna azpimarratu zen, baita ekimen berrietarako espazioen okupazio handia ere.

Industriari dagokionez, jarduera zehatzak zehaztu ziren, hala nola Gamesaren antzinako nabeetara jarduera erakartzeko lana, Madergia martxan jartzea, Nafarroako Gobernuak etorkizunean industrialdean lurzorua eskuratzea eta Solanoko nabeetan eta Larrainetako auzoko udal bulegoetan enpresa mintegia ongi okupatzea, ezarritako proiektu guztiak berrituta.

Tokiko merkataritzak ere aurrerapenak erakutsi zituen Agoizko Merkataritza Elkartearen sorrerarekin, dinamizazio eta sustapen ekintzak koordinatuzera deitua. Turismoari dagokionez, Pirinioaurreko Jasangarritasun Turistikoko Planaren garapena nabarmendu zen, Agoitzen egindako hamaika proiektuarekin eta 450.000 euro inguruko inbertsioarekin.

Ingurumenaren arloan, hainbat ekimen zerrendatu ziren, hala nola Klimaren aldeko Alkatetzen

Ituna, Udalak jakinarazitako hamar ekintzarekin, Tokiko Energia Komunitatea bultzatzea, José Amichis plazako babesleku klimatikoa sortzea eta lorezaintza jasangarriko programak, Agoitz jardunbide egokien proiektu nazionaletan hautagarria den udalerrri gisa kokatu dutenak.

Kultura-ondareak, halaber, leku garrantzitsua hartu zuen: Zalurribarko monasterioa, Guendulain Lugar de Paz proiektua, Orbaizeko portada erromanikoa birkokatzea eta Iratiko Bide Naturala berreskuratzea, 2026an berriz ere bultzatuko duena. Horrez gain, Eurovelo 16 edo Iberiar Bidea, Iruñea eta Lisboa lotuko dituen, Agoizetik igarota, eta Eurovelo 3 edo Erromesaldien Ibilbidea.

Bileran, gainera, Itoizko Batzordeari lotutako planak, Ekaiko Zerrategia auzoaren berreskurapena eta Despensata ehunduz proiektua aipatu ziren. Datuen eta proiektuen multzoak egonkortasun- eta hazkunde-egoera bat marrazten du, eta Agoitz Pirinioaurreko motor demografiko eta ekonomiko gisa sendotzen du 2026rako.

NAFARROAKO LANSAREK INDARTU DU ENPRESEI EMATEN DIEN LAGUNTZA

Nafar Lansare (SNE-NL) Nafarroako Enplegu Zerbitzuak "Eginal" kanpaina jarri du abian, Nafarroako enpresentzat erreferente izateko. Ekimenaren helburua zerbitzu oso eta espezializatu bat eskaintzea da, langileen kontratazioa, dirulaguntzen aholkularitza eta lanbide heziketa erraztuko dituena.

Kanpainaren helburua enpleguaren kalitatea hobetzea da, eta egonkortasuna, segurtasuna, etengabeko prestakuntza eta aukera berdintasuna sustatzen ditu. 2024an, erakundeak Nafarroako

1.800 enpresak baino gehiagok eskutatuko ia 9.500 lanpostu eskari izapidetu zituen.

Gainera, industrialdeetan presentzia izatea eta hautaketa prozesu osoaren jarraipen pertsonalizatua egitea aurreikusten du, eskaintzak argitaratzen direnetik hautagaitzak aurrez hautatu arte. Agoizko agentziak, komunitateak banatzen dituen bederatzietako batek, aurrez aurreko, telefono bidezko eta online arreta eskaintzen du, eta tokiko enpresen eta inguruko langileen arteko konexioa indartzen ditu.

SAN ROMAN – IRATI IBIJBIDEA, AGOIZKO PROPOSAMENA FITURREN

Agoitz presente dago Nafarroako turismo-estrategia berria (joan den urtarrilean FITUREn aurkeztu zen), natura-turismoa eta mendi-ibilaldi jasangarriak ardatz dituena. Nafarroako Turismoak sustatutako natur ibilbideen liburuxka berriaren barruan agertzen da Agoitz, Zangozako, Pirinioaurreko eta Nafarroako Erdiko eremuko lekuetako bat bezala, San Roman baseliza – Irati ibaia ibilbidearekin.

7 kilometroko ibilbide zirkularra da, 2 ordu eta 45 minutu inguruko iraupena du eta 187 metroko desnibela, ondare historikoa eta ingurune naturala uztartzen dituena. Ibilbidea Auzolako

Erdi Aroko zubitik Nafarroako berezietako bat, abiatzen da, eta San Roman ermitaraino igotzen da. Ondoren, pinudi batean sartzen da, eta Agoizko hozkailu zaharrera eramaten du. Ibilbideak Irati ibaiaren gaineko begiratoki bateraino jarraitzen du, Ekaiko zerrategi zaharrera begira, eta herrira itzultzen da errota historikoa zeharkatuta (bere garaian Agoitz energia elektriko hornitu zuen).

Gizarteratze horrek indartu egiten du Agoitz naturaren helmuga gisa Nafarroako Gobernuak urte honetarako sustatzen duen turismo-eredu iraunkorren barruan.

PIRINIOETAKO GALTZADA ERROMATARRAREN BALIOA HANDITZEKO PLANARI ATXIKITZEA

Agoizko Udalak onartu du Cederna Garalurrek sustatutako Pirinioetako Galtzada Erromatarra Balioesteko eta Turismo Garatzeko Plan Integralari atxikitzea. Ekimenak zortzi toki erakunde inplikatzeko ditu, eta bide historiko hori bultzatzea du helburu, Pirinioetako eremu osoan turismoa, kultura eta ondarea gartzeko motor gisa. Proiektuak galtzadaren babesa, kudeaketa eta hedapena artikulatuko duen plan estrategiko bat egitea aurreikusten du, iraunkortasunari eta gizartearen parte-hartzeari arreta berezia jarri. Horretarako, Parte-hartze Plan bat jarriko da abian, herritarrei, kultura eragileei eta turismo sektoreari ekintzak definitzeko ahotsa emanen diena. Proiektuaren kostu zenbatetsia 40.000 eurokoa da, inplikatutako erakunde guztientzat kopuru bateratu bat, eta Helmugako Jasangarritasun Turistikoko Planen bidez finantzatzea aurreikusten da. Litzitazioa udazken honetan egingen da, eta lanak abendutik apirilera bitartean egingen dira. Atxi-

kimendu horrekin, Agoitzek bere ondarearen kontserbazioarekin eta Pirinioetako nortasunari

eta historiari lotutako turismo eredu batekin duen konpromisoa berresten du.

BUKATU DA IBIJBIDE SAREAREN BERRITZEA

Agoizko Udalak amaitu du ibilbideen sarea eguneratzeko eta seinaleztatzeko proiektua, eta horri esker udalerriko ingurune naturalek zabaltzen diren sei ibilbideak modu integralean hobetu dira. Esku-hartze hau gidatzeko egindako memoria teknikoari jarraituz, zutoinak, norabide-geziak eta informazio-panelak ordeztu dira, eta horietako asko hondatuta daude urteetan erabili ondoren.

Jarduerak material digital berriak ere izan ditu, informazioa kontsultatzea errazten dutenak: gida-mapa eguneratu bat, ibilbide bakoitzaren fitxa indibidualak eta hainbat formatutan deskarga daitezkeen trackak, turismo aktiborako aurreikusitako sustapen-ildoei jarraiki.

Udalak atal berezi bat prestatu du bere webguneko Turismo atalean, eta, bertatik, sei fitxa zehatz, planodun liburuxka oso bat eta Wikiloc-en argitaratutako sei ibilbideak eskuratu ahal izanen dira, proiektuan ezarritako dibulgazio eta irisgarritasun digitaleko helburuak betez.

Eguneratze horrekin, hobeto antolatuta gelditu da Artxuga, Zarikieta edo Irati ibaiaren inguruko balio natural handiko eremuetako zirkulazioa, eta indartu egiten du Agoitz bisitatzeko dutenentzako aire zabaleko jardueren eskaintza. Aurrerapen horrek sendotu egiten du ibilbideen sarea, turismoa dinamizatzeko eta udalerrira sustatzeko funtsezko baliabide gisa.

ZUHAITZAREN EGUNAREN OSPAKIZUNA

Joan den azaroaren 9an, Agoitzen Zuhaitzaren Egunaren edizio berri bat egin zen Zabalea pasealekuan, eta dozenaka pertsona bildu ziren "Zure Zuhaitza/Tu Árbol" udalak antolatutako kanpainaren inguruan. Udalak bultzatutako ekimenari esker, 2024an jaiotako haurren familiek zuhaitz bat landatu eta babestu zuten haien izenean, eta, hala, naturarekiko errespetuzko eta zaintzazko lotura baten hasiera eman zioten.

Egunean zehar, ilusioa izan zen protagonista.

Familiek gogo biziz parte hartu zuten aleak landatzen, eta apadrinamendua egiaztatzen duen ohorezko titulua jaso zuten. Aldi berean, auzotarrek bat egin zuten auzolanarekin, lurra prestatzeko eta mantentzeko lan kolektiboetan laguntzeko.

Udalak bereziki eskertu zuen Berdeguneak boluntario-taldearen inplikazioa, aktiboki lagundu baitzuen jardunaldiaren aurretik, bitartean eta ondoren. Guztira, 41 zuhaitz landatu ziren – 13

sofora, 13 astigar eta 15 itxaurrondo –. Espezie horiek beroarekiko erresistentziagatik eta datozen urteetan itzala, loreak eta fruituak eskaintzeko gaitasunagatik aukeratu ziren.

Gainera, tantaka urreztatze sistema bat instalatu da, landareak ondo errotzen direla bermatzeko. Ekintza honekin, Agoitzek ingurunearekiko konpromisoa sendotzen eta bizitzaren lehen etapetatik ingurumena errespetatzeko kultura sustatzen jarraitzen du.

AGOITZ BERDEZ DOA AURRERA

Agoitzek bere ingurumen eta hezkuntza proiektuei bultzada nabarmena emanez itxi du urtea. Azaroaren 22an, Berdeguneak boluntario-taldeak, udalarekin batera, Iturzarreko iturri zaharra lorategi bihurtu zuen, lorezko sagarrondo bat, zuhaixka apaingarriak eta landare bizikorak jarrita. Haiei esker, espazioan kolorea eta biodibertsitatea bermatuko da urte osoan zehar.

Eguna igarota, zeinetan pertsona askok parte hartu zuten, udal zerbitzuek tantakako urreztatze sistema jarri zuten, berdegune berriaren mantentze iraunkorra ziurtatzeko.

Aldi berean, Baso Eskola proiektua abiatu du, San Miguel IPK, haren Guraso Elkartek eta Udalak bultzatua. Parte hartzeko hainbat diseinu saio egin ondoren, azaroaren 27an eta 28an ikaste-

EKINTZA KLIMATIKOKO 2026KO EGUTEGIA

Agoizko Udalak Iraunkortasunerako Toki Entitateen Nafarroako Sarearen (NELS sarea) 2026ko egutegia banatu du herritar guztien artean azken egunotan.

Material horren bidez, ekintza klimatikoaren eraketa esparrura eramaten da, eta etxetan, auzoetan eta herrian bertan egin daitezkeen keinu txikiei balioa ematen zaie. Egutegiak ekin-tza errazak, erronkak eta hausnarketa-

rako guneak proposatzen ditu hiler, QR kodeen bidez zabalduko edukiekin batera. Ekimen hau Agoitzen eta Klimaren eta Energiaren aldeko Alkatetzen Itunari atxikitako gainerako toki-erakundearen konpromisoaren barruan kokatzen da.

Gainera, urtean zehar aktiboki parte hartuz gero, Nafarroan egindako produktu jasagarrien zozketa egin ahal izanen da.

BOLUMEN HANDIKO HONDAKINAK - SENTSIBILIZAZIOA

Agoitzek bat egin du Nafarroako Hondakinen ekimenarekin, bide publikoan tamaina handiko hondakinen abandonua geldiarazteko. Ekimen horrek Foru Komunitateko hainbat udalerriri eragiten die urtero. "Tamaina handikoak alde batera utzita... ez izan gaizkilea" lelopean, kanpainak altzarien, koltxoien edo etxetresna elektrikoaren kudeaketa egokiaz kontzientziaztea du helburu, zabortegetan berrerabiltzeko aukerarik gabe bukatzea saihestuz. 2024an, hondakin horien 1.300 tona inguru behar ez bezala utzi ziren Nafarroako kaleetan, eta higie- eta segurtasun-arazoak eta gaitzeskerak sortu ziren mankomunitateentzat. Horren aurrean, erakundeak gogorarazi du etxeko zerbitzuetan edo garbiguneetan materialen % 80 berreskuratzen dela.

Agoitzen, lurraldeko gainerako lekuetan bezala, herritarrek doako bilketak dituzte, hala eskatuta,

bai eta Emauseko Trapuketarien laguntza ere, funtsezko tresnak baitira udalerrira garbi eta ja-

sangarri mantentzen lagunduko duen kudeaketa arduratsu baterako.

NAFARROAKO ENERGIA KOMUNITATEEI BULTZADA

Azaroaren amaieran, Agoizko Kultur Etxean Nafarroako Energia Komunitateen IV. Topaketa egin zen, eta tokiko trantsizio energetikoan

inplikaturako 70 pertsona eta erakunde baino gehiago bildu ziren. OTC Navarra - Nasuvinsak eta Trantsizio Energetiko eta Digitaleko Zuzen-

daritza Nagusiak antolatutako topaketak esperientziak partekatzeko, erronkak aztertzeko eta herritarren ekimenen arteko lankidetzaren indartzeko balio izan zuen.

Garbiñe Basterra zuzendari nagusiak foro horien garrantzia eta mugimenduaren aurrerapena azpimarratu zituen; izan ere, urtebetean bikoiztu egin da Nafarroako energia-komunitateen kopurua, 68ra, ia 2.000 pertsonak parte hartu baitute. Programak barne hartu zituen laguntza publikoaren aurkezpen bat, Energia Komunaren Behatokiaren txostena – Nafarroa estatuko erreferente gisa kokatzen duena – eta proiektu inspiratzaileen saio bat. Jardunaldia osatzeko, OTCren hitzaldi tekniko bat egin zen, erronka partekatuak zehazteko tailer parte-hartzaile bat, eta, amaiera gisa, Agoizko alkate Ángel Martín Unzuéren hitzaldia, "Biomasa zure etxean" erakusketa eta herrian zeharreko errehabilitatour bat bisitatu ondoren.

AGOIZEK BAT EGIN DU NAFARROAKO DESKARBONIZAZIO JARDUNALDIEKIN

Agoitzen egin zen Nafarroako Gobernuak antolatutako jardunaldietako bat, deskarbonizazioaren eta energia-eraginkortasunean aurrera egiteko dauden laguntzak eta tresnak herritarrei hurbiltzeko.

Saioa "Batu deskarbonizazioarekin/Egin bat deskarbonizazioarekin" lelopean egin zen, eta Nafarroako hainbat herritar urtarilaren amaieratik otsailaren hasierara bitartean egindako zortzi topaketen zirkloaren barruan kokatu zen. Jardunaldian, eredu energetiko iraunkorrako baterako urratsa eman nahi duten pertsonen zuzenduta, indarrean dauden laguntza publiko

nagusiak aurkeztu ziren, hala nola, komunitate energetikoentzako laguntzak, galdaren aldaketa, kenkari fiskalak eta Aurrezpen Energetikoaren Ziurtagiriak.

Era berean, Iraunkortasunerako Toki Entitateen Nafarroako Sarearekin lankidetzan egindako hainbat dibulgazio-gida ezagutarazi ziren, herritarrentzako zein udalako teknikarientzako laguntza gisa sortuak. Ekimena LIFE Plan4CET Europako proiektuaren parte da, eta energia-plangintza indartzea eta udalerriei energia garbi baterako trantsizioaren laguntza du helburu.

INMATRIKULATUTAKO ONDARE KOMUNALEN IKERKETA AURRERA DOA

Nafarroako Gobernuak eta Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak (NUKF) berriki aurkeztu dute Elizak inmatrikulatutako herri-ondasunei buruzko ikerketaren lehen balantzea. Lan horri esker, aurten 174 jabetza aztertu dira 26 herritan.

Horietatik 79 finkak titulartasun publikoa justifika dezaketen frogak edo zantzuak dituzte, eta, horregatik, bi erakundeek hitzarmena 2026rako ere berritzea erabaki dute, eta urteko 50.000

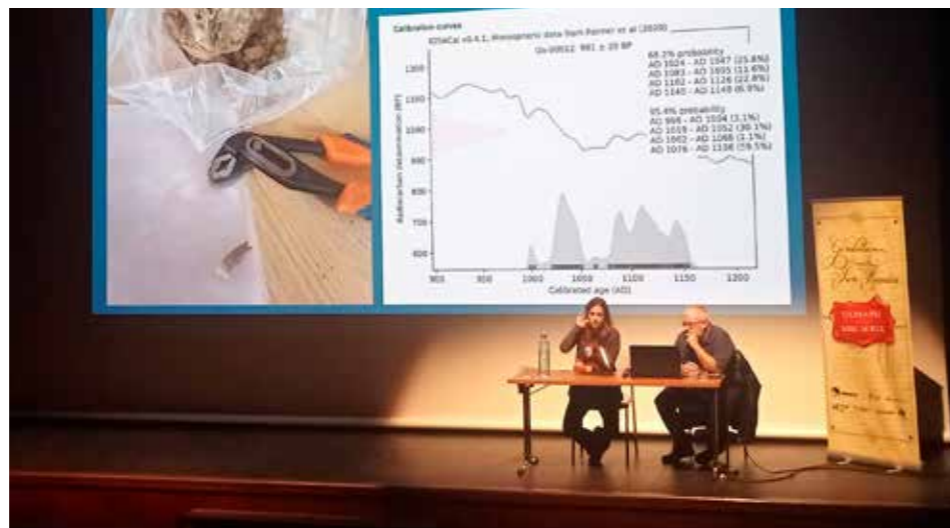
euroko dirulaguntza mantenduko da. Agoitzen udaberrian hasi ziren lanak. Nabarmenezkoa da Agoitz dela foru erkidegoaren zerrendan sartutako ondasunen azterketa egiteko, dokumentazio ugari aurkeztu duten udalerrietako bat. Tokiko ikerketari esker, Iruñeko Elizbarrutiaren alde inmatrikulatutako hainbat finka berrikusi ahal izan ziren, dokumentu-oinarri sendoa duten erakundeek lehenesten dituzten irizpideen ildotik.

Orain arte, 139 udalerrik eta kontzejuk bat egin dute prozedurarekin, eta oraindik ere beste kide batzuk sartzeko aukera dago. Erakunde bakoitzak txosten individualizatu bat jasoko du bere ondasunei buruzko ondorioekin, erabakiak hartzea errazteko eta, hala badagokio, herri-ondarea berreskuratzeke. Lan hau urrats erabakigarria da Nafarroako herrien ondare publikoaren eta oroimen kolektiboaren defentsa indartzeko.

AGOIZKO HISTORIA, ONDAREARI BURUZKO EUROPAKO JARDUNALDIETAN

Agoitzek hamargarren urtez jarraian parte hartu zuen irailaren 26tik urriaren 5era "Ondarea eta Arkitektura: iraganari leihoak, etorkizunari atek" lelopean egin ziren Ondarearen Europako Jardunaldietan. Agramondarrek eta beaumontarrek Bakearen Sinaduraren ohiko antzezpena egin zuten herrian, irailaren 27an, larunbata, Nafarroa Beherea plazan, San Migel jaiekin batera. Dantzariak eta Magdalena erraldoiak 1479ko akordio historikoa taularatu zuten, herriko armarrarian dirauen adiskidetzeta sinboloa.

Programazioaren osagarri, urriaren 3an Kultur Etxean egindako "Gendulain - San Roman baseliza, bake lekua" hitzaldia izan zen. Aitor Pescador historialariak eta Aranzadi Zientzia Elkarteak kideek HIDEA Elkarteak eta Agoizko Udalak bultzatutako ikerketa proiektuaren aurrerapenak aurkeztu zituzten, Cederna Garalur eta Innova programaren laguntzarekin, Nafarroako Kutxa Fundazioak eta "la Caixa" Fundazioak lagunduta. Biek eman zuten beren esperientzia aztarna arkeologikoen azterketan eta Gendulaingo Erdi Aroko despoblazioaren eta San Roman ermitaren interpretazio historikoan, 996 eta 1156 urteen

arteko giza aztarnen datazioa eta haien dieta nabarmenduz, batez ere haragian oinarritua, Erdi Aroko noblezian ohikoa.

Ekimenak enklabe honen memoria berreskuratzea nahi du, bere historian sakondu eta Agoizko ondare elementuei balioa eman. Jarduera horiek hiribildua bere ondare historikoa berreskuratu

tzeko eta zabaltzeko erreferente gisa sendotzen dute, Europako Kontseiluak sustatutako eta Kultura Zuzendaritza Nagusiak - Vianako Printzea Erakundeak Nafarroan koordinatutako Europako kultura ekitaldi handienaren esparruan, eta ondarearen aberastasuna publiko anitzari hurbildu eta memoria kolektiboaren inguruan partekatutako esperientziak sustatzen ditu.

MADDALENEK "BAKE LEKUA" PROIEKTUAREN HERRI BOZKETA IRABAZI DU

Maddalen proposamenak irabazi zuen "Gendulain - San Roman ermita: Bake Lekua" Eskultura Lehiaketa Herrikoia, abenduaren 17tik urtarrilaren 9ra egindako herritarren bozketaren ondoren. Iosune Etxarte Buezo eskultoreak (Agoitz) sortutako lanak botoen % 75 lortu zuen, 89 boto guztira, eta argi eta garbi gailendu zitzaizen beste bi proposamen finalistei.

Bigarren geratu zen Felix Lizarraga Araizen (Lizoain) Iratzarri/Despertar, botoen % 20 eta 24 boto-txarteekin; Marian Irigoyen Otazuren (Obanos) Estelak, berriz, % 4 jaso zuen, 5 boto-txarteekin.

Corten altzairuzko hiru piezaz osatutako Maddalena eskulturak Magdalena erreginaren irudipean

Un programa de:

aurrez aurre dauden bandoen lotura irudikatzen du, Gendulaingo bakearen sinadurarekin lotutako elkartzeko eta adiskidetzeko espiritua modu abstraktuan gogora ekarriz.

Lehiaketa Agoizko Historia Elkarteak (HIDEA) eta Agoizko Udalak bultzatutako "Gendulain - San Roman ermita: Bake Lekua" proiektuaren barruan kokatzen da, Cederna-Garalur, Aranzadi Zientzia Elkartearen laguntzarekin eta Nafarroako Kutxa Fundazioaren eta "la Caixa" Fundazioaren INNOVA programaren laguntzarekin. Datozen hilabeteetan, San Roman ermitaren inguruan obra jartzeari ekinen zaio.

KUKULAK AGOIZKO ONDARE HISTORIKOARI BURUZKO ERREPORTAJEA ESKAINI DU

La Kukula kultur aldizkariak, Burgiko Zabalkunde Historiko eta Kulturalerako kolektiboak argitaratuak, erreportaje zabala argitaratu du azken zenbakian, 2025eko abendukoa, Agoitzekin eta Iratiko bailararekin lotura zuzena duen ondare historikoari buruzkoa. Monografikoak Irati ibaiko errekatzaile edo pikeroen lanbidea du hizpide, arreata berezia jarriz Agoizko koa-drilek XX. mendearen lehen erdian egurren ibai-garraioan izandako parte-hartzeari.

Kukulak ofizio horren balioa nabarmentzen du, eta, gogorra eta arriskutsua izanik ere, horien ausardia almadiazainenarekin konpartzen du.

Hain baldintza zailetan aritu zirenei omenaldia egiten zaie. Erreportajeak hiru ekarpen espezializatu biltzen ditu, ofizioaren jatorriari, Iratiko zingira-sistema berezira egokitzeari eta Agoitz eta Artozkiko errekatzaileen historia zehatzari buruzkoak, jarduera horren ondorio sozial eta humanoak barne.

Argitalpenak tokiko historiaren eta Iratiko inguruaren garapen ekonomikoaren zati ezezagun baina funtsezkoa ikusarazten laguntzen du. Erreportaje osoa Agoizko Udalaren webgunean dago eskuragarri, www.agoitz.eus, ondare komun horren aintzatespenaren eta balioesperearen erakusgarri.

EKAI, NAZIOARTEKO INTERESGUNA ARKITEKTURA ETA ONDARE INDUSTRIALERAKO

Ekaiko Zerrategiaren auzoak interes handia pizten jarraitzen du hainbat eremutako espezialisten artean, nahiz eta kontserbazio-egoera txarrean egon. Hirigintzak, arkitekturak, historiak, paisaiak, kulturak eta ingurumenak bat egiten dute gune hau ondare arkeologiko industrial baliotsua dela uste dutenen begiradan.

Duela gutxi, Agoizko Udalak Euskal Herriko Unibertsitateko Arkitektura Eskolako CAVIAR ikerketa-taldea hartu zuen Udaletxeko goiko solairuan dagoen Irati erakustaretoan, ARURCOHE 2025-2026 Erasmus Plus masterreko nazioarteko ikasleekin batera.

Bisitari, taldeak erakusketaren berri izan zuten, eta informazio zehatza jaso zuten multzoari eragiten dioten arazoari buruz, bai eta degradazioa geldiarazteko eta mantentzea eta balioa ematea sustatzeko tokiko ahaleginei buruz ere. Ondoren,

ordezkaritza Ekaira joan zen, eta han bertan egiaztatu ahal izan zuten bai zegoen narriadura, bai industria-gunea berreskuratzeke aukerak.

Nazioarteko esparru akademikoan agertutako interesak ondare berezi horren babesean aurrera egiten jarraitzeko beharra indartzen du.

IRATIKO BIDE BERDEAREN PROIEKTUA BERRIKUSTEA

Irati Bide Naturala, Zangoza eta Iruñea (Agoitz barne) arteko trenbide zaharra, bide berde gisa berreskuratzeke helburu duena, berrikuspen

teknikoaren fasean dago, lanak berriz hasi aurreretik. Proiektua 2022an hasi zen eta Estatuak finantzatu du oso-osorik. Proiektuaren helburua

eskualdeko oinezko eta bizikletentzako ibilbide bat sortzea da.

Lanak aldi baterako etetearen arrazoia da diseinua lurraren benetako baldintzetara egokitu behar dela, batez ere drainatze-sistemei eta hainbat pasabideren kokapeneri eta tipologiari dagokienez. Aldaketa horiek eragin dituzte gorabehera teknikoek eta trazaduraren zenbait puntutan ondare-elementu babestuek hautemateak.

Orain arte, proiektuaren heren bat egin da, gutxi gorabehera, eta zenbait tarte zehaztuta daude, baita azpiegitura batzuk amaituta ere. Ministerio eskuduna proiektu aldatua onartzeko lanean ari da, inplikaturako udalekin koordinatuta, tartean Agoitzekin, obrei berritoki ekiteko eta Irati inguruko hainbat udalerriri lotzen dituen erabilera publikoko ibilbide hori osatzeko.

BERDINTASUNAREKIKO KONPROMISOA

Agoizko Udalak, Berdintasun eta Kultura arloen bitartez, Emakumeenganako indarkeriaren aurkako ziklo zabal bat garatu zuen azaroan, azaroaren 25aren ospakizuna zela eta. Programazioak hausnarketa, kultura eta sentsibilizazioa uztartu zituen, eta berdintasunari eta indarkeria matxistak desagerrarazteari buruzko hainbat begirada eskaini zituen. Zikloa Pamela Palencianoren solasaldi batekin hasi zen, Si es amor, no duele izenekoa, BHIko DBHko 3. mailako ikasleei zuzendua. Azaroan, Emma Larreta idazleak El mapa de mis cicatrices lana aurkeztu zuen, erresilientziari eta indarkeria matxistari buruzko testigantza pertsonala.

Igandean, hilak 23, Nafarroa Beherea plazan egin zen eraildako emakumeak, haien seme-alabak eta bizirik atera zirenak oroitzeko ekitaldia, dantzarien eta txistularien partaidetzarekin. Arratsaldean No estás sola dokumentala proiektatu zen Kultur Etxean, Almudena Carracedo zuzendaria eta Iratxe Álvarez Reollo aktibista bertan zirela. Hilaren 25ean elkarretaratze instituzionala egin zen udaletxearen aurrean, emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko gizartearekiko tokiko konpromisoa berretsiz. Zikloa azaroaren 30ean itxi zen Perfektu an-

teztanarekin, emakumei ezarritako aginduen gaineko begirada kritikoa duen komedia. Gainera, Udalbatzak EH Bilduk aurkeztutako mozio bat onartu zuen azaroan, indarkeria matxista digitala ardatz hartuta. Indarkeria hori gehien hazten ari den eraso moduetako bat da, eta bereziki emakume gazteei eta espazio publikoan parte hartzen dutenei eragiten die. Testuak espresuki aitortzen ditu ziberjazarpena, gorroto-diskurtsoak, bikotearen kontrol digitala edo baimenik gabe irudi intimoak zabaltzea indarkeria horren adierazpen gisa. Mozioaren bidez, Udalak konpromisoa hartzen du tokiko profesionalen prestakuntza indartzeko, kasu

horien detekzioa, prebentzioa eta erantzuna hobetzeko, bai eta herritarrei zuzendutako sentsibilizazio-ekintzak bultzatzeko ere.

Agoitzek bat egin du, halaber, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak (NUKF) egindako adierazpenarekin, zeinak azpimarratzen baitu erakundeen eta gizarte-eragileen artean modu koordinatuan lan egin behar dela ingurune digital seguruak, berdintasunezkoak eta indarkeriarik gabekoak eraikitzeko emakumeentzat eta neskentzat, eta, horrela, berretsi egin du udalak berdintasunarekiko eta bizilagun guztien eskubideekiko duen konpromisoa.

KAPSULA 2026-2046: ETORKIZUNERAKO BERDINTASUN-MEZUAK

Agoizko Udaleko Berdintasun Arloak KÁPULA 2026-2046 proiektua jarri du martxan. Mensajes de igualdad al futuro/Etorkizunari berdintasun

mezuak, aurten Emakumearen Nazioarteko Egunaren ospakizuna markatuko duen ekimen parte-hartzailea. Proiektua urtarrilaren 11n hasi zen, eta hogeitau urte barru Agoitzek genero-berdintasunaren arloan nola irudikatzen duen hausnartzea eta idatziz uztea proposatzen die herritarrei.

Mezuak kapsula ibiltari batean jasotzen ari dira. Kapsula horrek udalerriko saltokiak, ikastetxeak, gizarte- eta kirol-erakundeak, ostalaritza-establezimenduak eta espazio publikoak zeharkatzen ditu. Urtarrila eta otsaila bitartean, tailer irekiak

egiten ari dira sektoreka – erakundeak, gazteria, adinekoak, kultura, gizarte eta kirola –, ekarpenak kolektiboki egiteko.

Ekimena HAIK eta Karekin Kultura tokiko ekintzaileek sortu eta garatu dute, eta Berdintasun Arloa haiekin lankidetzan ari da berriro. Proiektuari amaiera emateko, erakusketa bat eginen da Kultur Etxean, martxoaren 6tik 18ra, eta KAPSULA zigilatuko da, Udal Artxiboan zainduta 2046ko martxora arte, orduan irekiko baita genero-berdintasunean egindako bidea baloratzeke.

ID NAFARROA: IDENTIFIKAZIO DIGITAL ERRAZ ETA IRISGARRI BERRIA

Nafarroako Gobernuak Nafarroa ID doako aplikazio mugikor bat jarri du herritarren eskura, zerbitzu publiko elektronikoetara sartzeko aurpegiko azterketaren bidez erraz eta modu seguruan identifikatzeko aukera ematen duena. Kredentzial digital honek pasahitzik gabeko alternatiba eskaintzen die ziurtagiri digitalari eta CL@VE sistemari, eta Europako araudia betetzen du, erabateko irisgarritasuna bermatuta. Lehen fase honetan, Karpeta Sozialera sartzeko aukera ematen du, eta datozen hilabeteetan Foru Gobernuaren beste zerbitzu batzuetara zabaltzea aurreikusten da. Proiektua Jaurilaritzako hainbat sailek garatu dute, NASERTIC eta Veridas

erakundeekin lankidetzan. Ezarpena errazteko, informazio-diptikoak, kartelak eta bideo praktikoa bat argitaratu dira, eta Oinarrizko Gizarte Zerbitzuetan, Herritarren Arretarako bulegoetan eta Bulego Mugikorrean banatuko dira.

Tresna aldeaz aurretik probatu da adinekoekin, zaintzaileekin eta desgaituekin, haien erabilgarritasuna bermatzeko eta oztipoak detektatzeko. Pilotaje horren ondoren, aplikazioa egokitu egin da esperientzia inklusiboa eta unibertsala eskaintzeko. Nafarroako Gobernuak hobekuntzak eta zerbitzu berriak txertatzen jarraituko du datorren urtean.

BIDEO ESPLIKATIBOA
<https://goo.su/Y4PEqJN>

IRUNBERRIK ESTREINATU DU D EREDUKO BATXILLERGO INSTITUTUA

CIP FP Lumbier IIP-ko Batxilergoko institutu berria 2025-26 ikasturtean hasi da bere ibilbidea, Agoitz, Zangoza, Erronkari, Zaraitzu, Oroz-Betelu, Lakabe, Kaseda eta Irunberriko 24 ikasleekin. Egin berriko institutuarekin ikastetxe Lanbide Heziketaren eskaintza zabaltzen da, eta Pirinioetako hezkuntza jarraitutasuna bermatzen da euskarazko ikasketa lerroarekin.

CIP FP Lumbier IIP-ak, guztira, 400 matrikula erregistratu ditu, eta 57 irakasle ditu. Batxilergoko atal berriak berariazko 9 irakasle ditu, eta Zientzia eta Teknologiko eta Giza eta Gizarte Zientzietako modalitateetako lehen maila ematen du. Heldu den urtean bigarren mailarekin osatuko da eskaintza.

Zentroaren irekiera mugarrizko izan da Pirinioetako ibarretako familientzat, orain arte beren gazteak Iruñera eraman behar baitzituzten euskaraz ikasten jarraitzeko. Zentroa birmoldatu egin da 5,7 milioi eurotik gorako inbertsioarekin,

eskualdearen aldarrikapen historiko bati erantzuten dio, eta biztanleak finkatzeko eta landa garapena indartzeko motor gisa proiektatzen da. Ikasleak egunero desplazatzen dira autobus, mikrobus eta taxiekin antolatutako garraio

sistema batean, lurraldeko hainbat tokitatik. Zerbitzu horri esker, eremu sakabanatuetao gazteek eskoletara joan eta etxera itzuli ahal izanen dute egunero, eta prestakuntzaren eta familia bizitzaren arteko oreka bultzatzen du.

AGOITZEK BERRITU DU "DENBORA KANPOAN" PROGRAMAREKIKO KONPROMISOA

Agoizko Udalak "Denbora Kanpora" programarekin bat egitea berri du. Nafarroako Gobernu Hezkuntza Departamentuaren ekimena da

programa hori, eta eskola bizikidetzak hobetzea du helburu, ikasgelatik kanpoko gizarte eta prestakuntza jardueren bidez. Guztira, 46 toki

erakundeak, mankomunitatek eta elkarrek berretsi dute hitzarmen honetan parte hartzen dutela, eta elkarbizitzarako zailtasunak dituzten ikasleei gizarte inguruneetan zereginak eta lankidetzak egiteko aukera ematen diela, aldi baterako kanporatzearen alternatiba gisa.

Hezkuntza kontseilari Carlos Gimeno nabarmendu zuen programak gogoeta, kontzientzia hartzea eta bizikidetzak aldatzen duten jokabideen erreparazioa sustatzen dituela. Eskolaz kanpoko espazioetan garatutako esperientzia horiei esker, ikasleek rol enpatikoagoa eta arduratsua har dezakete, eta etorkizuneko gatazkak prebenitzen laguntzen dute. 2018an abian jarri zenetik, "Denbora Kanpora" sendotu egin da eskuhartze soziala eta balioetan ikastea uztartzen dituen hezkuntza tresna gisa. Horrela, Agoitzek errespetuan, zaintzan eta tratuan oinarritutako hezkuntzarekiko konpromisoa berresten du.

"IPUINAK ESKUZ ESKU GIZA ESKUBIDEAK"

Agoizko San Migel ikastetxeak "Giza Eskubideen aldeko kate-ipuina" ekimenaren zazpigarren edizioan parte hartu du aurten ere. Ekimen horretan, urria eta azaroa bitartean, Nafarroako 36 ikastetxek paragrafo berriak gehitu zituzten egunero euskaraz eta gaztelaniaz idatzitako bi kontakizun kolektibori.

Liburua abenduan aurkeztu zen Iruñeko San Frantzisko Liburutegi Publikoan, Ana Ollo lehen-dakariordea eta Katrin Pereda eta Ángel Erro

idazle ezagunak bertan zirela. Agoizko ikasleek, orduan, ipuinen amaiera ezagutu ahal izan zuten, giza eskubideen inguruan asteak lanean, elkarlanean eta hausnarketan eman ondoren.

Obra Nafarroa osoko ikastetxeetan banatuko da, eta Cadreitan eta Noainen ere taularatuko da. Agoitzek erkarpenak indartu eta sendotu egiten du udalerritarren presentzia sorkuntza literarioa eta balioetan oinarritutako hezkuntza sustatzen duten proiektuetan.

PANTAILAK OREKAN ERABILTZEKO BIDEAN

Agoitzen hasi zen joan den ikasturtean San Migel Ikastetxe Publikoan eta tokiko DBHn pantailen erabilera buruz egindako diagnostikoaren emaitzen aurkezpenarekin. Ikasleek, familiek eta irakasleek parte hartu dute azterlan horretan.

Txostenaren arabera, Lehen Hezkuntzako ikasleek herenak eta Bigarren Hezkuntzako % 70ek baino gehiagok aitortzen du sare sozia-

lak erabiltzen dituela edo sakelako telefonoa duela. Alderdi garrantzitsu batek dio ingurune digitalarekin lotutako arazoak izan dituela, hala nola ziberjazarpena, identitatea ordeztzea edo irudia behar ez bezala erabiltzea. Era berean, azterketak egiaztatu du ikasle askok eta askok mugikorra edo Chromebook-a logelan gordetzen dutela, eta horrek ikuskatu gabeko esposizioa areagotzen duela.

Emaitza horietatik abiatuta, ikastetxeak neurri sorta bat ezarri du, eta 2025-26 ikasturtean arian-arian ezartzen ari dira. Horien artean, debekatuta dago telefono mugikorra eskolara eramatea eta guztietan, baita erloju adimendunak erabiltzea ere. Haur Hezkuntzan monitore interaktiboak deuseztatuko dira, eta gainerako mailetan erabilera murriztu egingen da, funtzionatzen ez dutenean itzalita mantenduta. Chromebook-a mailaz maila erabiliko da, hezkuntza-helburuekin soilik, eta entretenimendu gisa erabiltzea saihestuko da. DBHko 1. mailan, gainera, ikasturtean zehar ez da etxera eramaten.

Zuzendaritzak deitoratu egin du ekainean eta urrian familiak izan zuten parte-hartze txikia izan izana, eta gogorazi du pantailen eraginean egotea metagarria dela. Hori dela eta, Agoizko familiak ohitura osasungarriak etxean indartzera animatu dira, Haurren eta Nerabeen Preben-tziorako Sareak egindako dekalogoari jarraituz. Ikastetxeak behar dutenei eta hala eskatzen dutenei laguntzeko eta orientazioa eskaintzeko konpromisoa berretsi du.

ARANEAK LEHEN HAURTZAROKOENTZAKO OPARIAK AUKERATZEKO GIDA EGIN DU

Agoizko Aranea Haur Eskolak familiei zuzendutako "Opariak erosteko gida" argitaratu du, lehen haurtzaroan jostailu egokiak aukeratzeko errazteko. Garazi Labiano Burguetok egin eta hezkuntza-taldeak berrikusi ondoren, gida euskaraz eta gaztelaniaz dago eskuragarri. Nahiz eta Gabonetan merkaturatu, baliabide erabilgarria da urteko edozein unetan 0-4 urte bitarteko haurrentzat. Dokumentuak jolasaren garrantzia nabarmentzen du ikaskuntza- eta garapen-motor gisa, eta orientabideak eskaintzen ditu jostailu seguruak hautatzeko, eboluzio-etapa bakoitzera egokituak eta gainestimulatuzaileak ez direnak.

Halaber, sormena, lankidetzeta eta errespetua bezalako balioak sustatzeko irizpideak proposatzen ditu. Berritasun gisa, etxeko jostailuak eguneroko objektuekin sortzen irakasten duten bideo tutorialak ditu, altxorren saskietatik erretitu sentsorialetara eta sailkapen-jokoetara.

Helburua da kalitatezko joko-esperientziak sustatzen dituzten alternatiba praktikoa, irisgarria eta iraunkorrak eskaintzea, produktu komertzialen

mende soilik egon gabe. Hezkuntza-taldeak azpimarratu duenez, ekimen honen helburua da familiei laguntza ematea eta haurren garapen osasungarria bultzatzea, eta, aldi berean, tokiko merkataritza eta ingurunea errespetatzen duten

materialen erabilera bultzatzea. Araneak haurren ongizatearen eta hazkunde integralaren alde egiten duten joko-inguruneen hazkuntza kontzientziazarekin eta sustapenarekin duen konpromisoa islatzen du gidak.

NHEBZ-KO ZUZENDARITZA TALDEAREKIKO AGOIZKO ATXIKIMENDUA

"Zerbitzu publikoen pribatizazioari ez" lelopean, San Migel IP eta DBHn-ko hezkuntza-komunitateak eta Udalak publikoki adierazi diote babesa NHEBZ-ko (Nafarroako Hezkuntza Ekitaterako Baliabideen Zentroa) zuzendaritza-taldeari, duela gutxi dimititu duena, hezkuntza-sistema

publikoa irmoki defendatzeko. Aldi berean, egungo ereduari eustearen garrantzia adierazi dute, baita irakasleen sistema finkatuari (arrunta eta espezializatua) eta CREENaren esku-hartzeari eusten dion lan zorrotzari ematen dion babesa ikusaraztearena ere. Gogoratu behar da zuzen-

daritzak eta taldeak uko egin diotela hitzarmen berria inposatu izanari; izan ere, hitzarmen horrek "kanpoko langileak sartzea ahalbideetako luke, eta horrek eragin negatiboa du ikastetxeen autonomian eta sistemaren koherentzia teknikoan, eta atea irekitzen dio pribatizazioari".

MURAL BAT SAN MIGEL ABSBATZA TXIKIAREN OMENEZ

Uda honetan Agoizko ikastetxean San Migel Abesbatza Txikiaren omenezko mural oroigarri bat egin da, bere ibilbidean zehar elkarte horretako kide izan ziren pertsona guztiak aintzatesateko. Estitxu Larreak egindako lanak abesbatzak sortu zenetik bizi izandako hainbat une biltzen ditu, eta hiribilduari egindako ekarpen kultural eta hezitzaileari balioa ematen dio.

San Migel Abesbatza Txikia 1987an sortu zen Agoizko eskolan, Aitziber Martxuetak bultzatuta, ikastetxeko eta, ondoren, San Migel DBHko ikasleen artean kantu korala sustatzeko helburuarekin. Hasieratik eskolako jardueretan parte hartu zuen eta, denborarekin, herri barruko eta

kanpoko jaialdi, kontzertu eta lehiaketetara zabaldu zuen bere presentzia.

Hiru hamarkada baino gehiagotan zehar, abesbatza Nafarroako hainbat udalerritan aritu zen, baita Iruñeko Gayarre Antzokian ere, gabon kanten lehiaketetan eta abesbatzen topaketetan parte hartzeaz gain. Herriko beste talde batzuekin ere lan egin zuen, hala nola Agoizko Mariano García Musika Bandarekin eta Agoizko San Migel Abesbatzarekin, eta esperientzia bereziak bizi izan zituen Euskadiko Orkestra Sinfonikoarekin eta Pablo Sarasate antzinako orkestrarekin. Lehen etapa bere sortzailearen zuzendaritzapean egin ondoren, zuzendaritza Eva Leatxe Beortegiri

pasa zitzaion. Abesbatza Nafarroako Abesbatzen Federazioko kide izan zen 2010az geroztik, eta 25. urteurrena ospatu zuen 2012an, hainbat oroitzapenezko jarduerarekin. 2020an jarduera eten zuen, pandemia zela eta, 33 urtez jarraian martxan egon ondoren. Omenaldi honekin etapa hau ospatu nahi da eta koruan parte hartu zuten koralistei eskerrak eman nahi zaizkie. Gogoratzeko den abesti bakoitzak, nota bakoitzak, zaplada bakoitzak eta keinu bakoitzak jarduera zoragarri eta aberasgarri bat berpizteko aukera ematen dute, oraingo eta lehenagoko, hemengo eta beste leku batzuetako musika sentiarazi eta eginarazi zuena. Horietako bakoitza izendatzea zaila bada ere, esker on zintzoena jasota geratzen da.

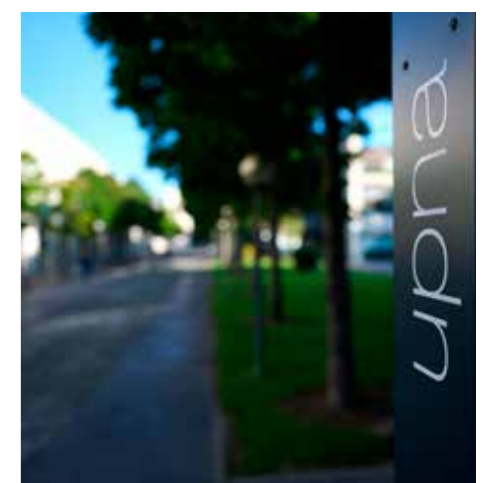
LANDA-ERRESILIENTZIA: UNIBERTSITATE PROIEKTUA AGOITZEN ETA PIRINIOETAN

Nafarroako Unibertsitate Publikoak (NUP), Castellóko Jaime I Unibertsitateak eta Cadizeko Unibertsitateak bultzatutako RESINA unibertsitate arteko proiektuaren udalerritako protagonistetako bat izan da Agoitz.

Ekimena 2026an garatuko da, eta Nafarroako Pirinioetako beste herri batzuetan ere egingen du lan, hala nola Ariben, Aezkoan, eta Erronkari eta Zaraitzuko ibarretan. Proiektuaren helburua landa-ingurunean sortutako jasangarritasun sozial eta ekologikoko berrogei jardunbide egoki baino gehiago identifikatzea eta horiei balioa ematea da. RESINAK eremuari buruzko narratiba berri bat proposatzen du, eta des-

populazioa edo larrialdi klimatikoa bezalako erronkei aurre egiteko gizarte-berrikuntzarako eta erresilientziarako gune gisa nabarmentzen da. Partaidetza-metodologia baten bidez, herritarren eta tokiko eragileen zuzeneko inplikazioarekin, auzo-lankidetzari, agroekologiari eta gizarte-ekonomiari lotutako esperientziak dokumentatuko dira. Emaitzak kit metodologiko ireki batean jasoko dira, unibertsitateko koordinatuta eta beste lurralde batzuetara iristeko moduan.

Agoitzen eta Nafarroako Pirinioen parte-hartzeak udalerritako horien papera indartzen du, landa-berrikuntzako erreferente gisa, unibertsitate-eragile eta 2030 Agendari lotuta.

PARTEKATUTAKO AUTOA, PREMIA BATI ERANTZUTEKO

Eguneroko beharrezko batetik abiatuta Agoitzen sortutako auzo-ekimen bat adimen kolektiboaren, elkarrekiko laguntzaren eta gizarte-kohesioaren adibide gisa finkatu da. Garraio publikoaren ordutegi eta maiztasun eskasiak zaildu egiten zuten udalerritik kanpora joatea, beharrezkoak baitziren beste herri batzuetako kontsulta medikoetara joateko, erosketak egiteko, eskola-ordutegiak bateratzeko edo oinarritzko kudeaketei erantzuteko; batez ere, emakumei, amei, gidabaimenik gabeko gazteei eta iritsi berriei eragiten zien. Errealitate partekatua horretatik erantzun erraz eta eraginkor bat sortu zen: autoa partekatzeko WhatsApp talde bat sor-tzea. Konponbide praktikoa gisa

hasi zena azkar hazi zen, herriko egunerokoan estali gabeko benetako beharra agerian utzita. Mugikortasuna errazteaz gain, taldea herritarren

arteko konfiantza-, laguntza- eta harreman-gune bihurtu zen.

Prozesua indartu egin zen Gurutze Gorriaren "Bizikidetzeta Multikulturaleko Agentea" ikastaroaren bidez eta Agoizko Udalaren laguntzarekin, herritarrek sortutako ekimenak aktiboki entzun eta babestu baitzituen. Sare horretatik sortu dira tailerrak, familia-jarduerak, tradizioak berreskuratzea eta kulturarteko proposamenak.

Partekatutako autoen taldean sartu nahi dutenek esteka honen bidez egin dezakete: <https://goo.su/Y08XM>

KUADRIKETAK BIZIKIDETZA INDARTZEN DU AGOITZEN

Joan den urtarrilaren 24an, Agoizko pilotalekuan ospatu zen Kuadriketa, komunitate-bizitza indartzeko eta kide izatearen sentimendua sustatzeko sortu zen koadrilaren lehiaketa ez lehiakorra. Ekimenak ehun pertsona baino gehiago bildu zituen, zortzi taldetan antolatuta, udalerriko gizarte eta belaunaldi aniztasunaren isla. Agoitzek 3.000 biztanle inguru ditu eta 36 nazionalitateko biztanle, eta horien guztien integrazioa lortzeko ekin dion, norgehiagokaren eta jolas partekatuen aldeko apustua egiten duten proposamenetatik abiatuta.

Kuadriketak betiko koadrilak eta azken urteetan iritsitako pertsonak elkartzea lortu zuen,

aurretik elkar ezagutzen ez zutenen arteko arreman guneak sortuz. Probek, erruleta baten bidez ausaz aukeratuak, landa-trebetasunak, asmamen-erronkak eta tokiko ondareari lotutako lankidetzak-dinamikak konbinatu zituzten. Besteak beste, paperezko dorreen eraikuntza, zarakarraren osagaien identifikazioa edo lanbide zaharren irudikapena nabarmendu ziren. Oroimen kolektiboaren balioa ere nabarmendu zen, galdu behar ez liratekeen ohiturak partekatzean.

Ekitaldia Sergio Salinas "Txoriburu" eta Arantxa Caminos García umoristek gidatu zuten, gertuko eta jai kutsua emanez. Jasotako balorazioek jardunaldiaren izaera atsegina eta aberasgarria

azpimarratu zuten. Angel Unzue Agoizko alkateak nabarmendu zuen Kuadriketak inklusioaren, kultura-aniztasunaren eta sustraitzearen balioak indartzen lagundu zuela. Bestalde, proiektuaren koordinazioak udalaren, tokiko kolektiboaren eta Agoizko San Migel -DBHI ikastetxearen inplikazioa nabarmendu zuen. Kuadriketak Nafarroako Mendialdeko hainbat udalerritan barrena jarraituko du datozen asteetan, eta lehen edizio honen finala apirilaren 11n izango da, Zangozan.

Cederna Garalur eta El Buen Vivir erakundeek bultzatu dute ekimena, hainbat erakunderen laguntzarekin, eta helburu nagusia "herria egitea" da.

TXIKIEN UDAL KORPORAZIOA

Agoitzek bere korporazio txikia aukeratu berri du, aurrekoei lekukoa hartuko dien taldea, eta, dagoeneko, bere agintaldi osoan zehar udal

bizitzan rol aktiboa hartzeko prestatzen ari da. Hautaketa-prozesua ikastetxe publikoko Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleen artean egin

da, bi hizkuntza-ereduetan, eta herrian erabat finkatuta eta oso baloratuta dagoen ekimena finkatzen du.

Alkatetza txikiak eta zinegotzi taldeak debuta egin dute Gabonetako ekitaldietan, Olentzerori eta Errege Magoei egindako harreran parte hartuz.

Udalak nabarmendu du Udaltzaren eginkizuna jaietako antzezpenei harago doala. 2026an zehar eta abuztuko jaietara arte, taldeak saio praktikoetan eta osoko bilkura espezifiko batean parte hartuko du, eta auzo-bizitzarekin eta ingurunearen zaintzarekin lotutako proposamenak aurkeztu ahal izanen ditu.

Ilusio berrituarekin, korporazio txikiak esperientziak, ikaskuntzak eta konpromisoak betetako aldi bati aurre egingo dio Agoitzekin, gazteriaren eta herritarren parte-hartzearen arteko lotura indartuz.

ALKATEA: Aroa Insausti Ardanaz. ZINEGOTZIAK: Iradi Arzelus Sarasa, Egoi Huarte Ayanz, Joel Huarte Baztán, Unai García Larumbe, Irkus Larrea Martínez, Alma Sancet Sánchez, Marlin Santos Rodríguez, Marcos Rodríguez López, Andrea Urbiola Gómez de Cadiñanos, Ainhoa Urbiola Gómez de Cadiñanos

EUSKARAREN EGUNAK MUSIKAZ BETE DITU AGOIZKO KALEAK

Agoitzek 2025eko Euskararen Eguna ospatu zuen, eta txoko bakoitzera musika, dantza eta euskara eraman zituen. Pirinioetako Kantuz eta Aurrepirinioetako Kantuz taldeek – Erronkari, Zaraitzu, Aezkoa, Erroibar, Irunberri eta Agoitz Kantuz – kaleak bete zituzten Merkatu plazatik

abiatuta, eta kalejira bat egin zuten hainbat geltokirekin udalerriko gune garrantzitsuetan.

Herriko taldeak bere kantutegi berria aurkeztu zuen, klasikoak eta gaur egungo gaiak uztartuz. 60 kantuzale baino gehiagok parte hartu

zuten bazkari herrikoian, AEK eta Karrikaren laguntzarekin prestatutakoa, eta jai giroa sortu zuten. Eguna Xaibor-en emanaldiarekin jarraitu zuen eta Dantza Plazarekin amaitu zen, bertako txistulari eta gaiteroek lagundurik, Euskararen Egunaren edizio gogoangarria borobiltzeko.

EUSKARAREN ALDEKO KONPROMISOA HIZKUNTZAREN NAZIOARTEKO EGUNEAN

Agoizko Udaltzaren adierazpen instituzional bat onartu berri du, abenduaren 3an ospatutako Euskararen Nazioarteko Eguna dela eta. Testuan, Udalak bat egiten du jardunaldiarekin, eta euskara udalerritarren funtsezko ezaugarria dela azpimarratzen du. Agoitzen gero eta eskaldun gehiago dagoen arren, Udalak onartu

du oraindik bidea egin behar dela erabateko normalizazioa lortzeko. Hori dela eta, herritarrei euskaraz bizitzea erraztuko dieten neurriak bultzatzen jarraitzeko konpromisoa hartu du, bai eta herritarrei toki-administrazioan euskaraz erantzun zaiela bermatzeko ere. Hezkuntza eta euskaltegietatik ikaskuntza sustatzeak duen

garrantzia azpimarratzen du adierazpenak, baita erakundearen eta gizartearen arteko lankidetzaren – auzolana – ere, ondare komun hori bizirik mantentzeko. Kirmen Uribe idazlearen hitzetan, euskara "altxorren mapa" da, Agoizko Udalak zaindu eta auzokide guztiaren partekatutako nahi duen ondasun baliotsua.

24. KORRIKAKO ABESTIAREN AURKEZPEN OFIZIALA AGOITZEN EGUNEN

Agoitzen aurkeztu zuten Xiberutikan Mendebaldera, Korrikaren 24. edizioko abesti ofiziala. Korrika, Pello Reparazek, Maixux Zugarramurdik eta Erramun Martikorenak. Ekitaldiak Ane Elordi Korrikaren koordinatzaileak gidatu zuen, zeinak nabarmendu zuen abestiaren egileak (Pello Reparaz) egileak AEKren barruan egin-dako hautu kolektiboa.

Egun horretan, sekuentzia bakar batean filmatutako bideoaren estreinaldia egin zen, Euskara gara leloak inspiratzen duen dinamismo komunitarioa islatzeko.

Agoizko aurkezpena, beraz, martxoaren 19tik 29ra Euskal Herrian zehar egingen den edizioaren aurreko fasea izan zen.

EUSKARA, ETORKIZUNEN ONDAREA FAMILIENTZAT

Nafarroako Gobernuak lehendakariorde Ana Ollok "Emaiezu gure ondarea, emaezu euskara/ Emaiezu hemengoa, emaezu euskara" kanpaina aurkeztu zuen urtarrilaren amaieran, Euskarabideak bultzatuta, seme-alaba adingabeak dituzten familien artean euskararen balio sozial eta kulturala indartzeko helburuarekin.

Ekimena urtarrilaren 26tik otsailaren 15era bitartean garatu da, eta mezu positiboa helarazi du euskarari buruz, Nafarroa anitz eta eleaniztun baten aukera-baliabide gisa. Ollok nabarmendu zuen berezko hizkuntzak (gaztelania eta

euskara] jakitea funtsezkoa dela eleaniztasun jasangarri baterako eta lurraldearen nortasuna errespetatzen duen eleaniztasunerako.

Kanpaina hori hiztun berriak sartzeko foru estrategiaren barruan koka-tzen da, eta bat dator 2025-2026 ikasturtean euskarazko matrikulak izan duen hazkunde nabarmenarekin, % 32 hazi baita. Nafarroako Gobernuak azpimarratzen du euskara ondare komun eta etorkizuna duen ondarea dela belaunaldi berrientzat, baita Foru Komunitatearen beren bizitza eraikitzen duten jatorri desberdineko familientzat ere.

BILAKETA, 50 URTE AGOITZEN KULTURA BULTZATZEN

Bilaketa kultur elkarteak bere sorreraren 50. urteurrena ospatuko du 2026. urte osoan zehar. Agoizko bizitza sozial eta kulturalerako garrantzi berezia duen talde baten efemeridea da. Herriko gazte talde batek sortu zuen 1976an, haurrei, gazteei eta adinekoei hezkuntza- eta aisialdi-aukerak eskaintzeko helburuarekin, tokiko kultura-eskaintza oso mugatua zen garaietan.

Mende erdi geroago, Bilaketa erreferente bihurtu da Agoitzen, sorrerako hiru zutabeei leial: gazteria, kultura eta adinekoak. Urteurrena dela eta, datorren urtean zehar jardueren-programa zabala garatuko da, erakusketak, hitzaldiak, kontzertuak, arte eszenikoak eta kultura-bidaia barne, belaunaldien arteko izaera nabarmenarekin.

Bere ibilbidean zehar, ekimen enblematikoak bultzatu ditu Bilaketak, hala nola lehiaketa ar-

tistikoak, José Hierro Liburutegia edo Francisco Ynduráin Adinekoentzako Unibertsitatea.

AGOITZ IBILIAN-EK IRATIKO MEMORIA BERRAURKIZERA GONBIDATZEN DU

Irati ibaiaren ertza istorioez eta urratsez bete zen berriro joan den urriaren 12an "Agoitz Ibilian" soinu ibilaldiarekin, AzkonaToloza konpainiak sortutako esperientzia artistiko eta sentzorialarekin. Arbolak 2025en udazkeneko ibilaldian txertatutako proposamena da, eta hainbat pertsona bildu zituen memoria, lurraldea eta sorkuntza garaikidea uztartzen dituen ibilbidean.

Ibilbideak Irati ibaiaren ingurune naturala eta Domingo Elizondok 1907an sortutako El Irati

S.A. zerrategi historikoaren hondakinak zeharkatzen ditu. Rodrigo Rammsyren narrazio intimo eta musika original baten bidez, bizilagunek partekatutako istorioak entzuzera eta berpiztera gonbidatzen gaitu lanak, paisaiaren memoria eta ibaiaren aberastasun naturala berreskuratzuz.

Jarduera doakoa da, eta euskaraz eta gaztelaniaz dago eskuragarri. Urteko edozein unetan egin daiteke, audio autogidatuaren bidez. Gaine-

ra, baliabide iraunkor gisa agertzen da udalaren webgunean, turismoaren atalean.

Ekimen horri esker, Agoitz erreferentziatzeko puntua da kultura garaikidea deszentralizatzeko eta arte biziak lurraldera hurbiltzeko apustuaren barruan. "Agoitz Ibilian" publiko guztiei irekitako esperientzia da – mugikortasun urriko pertsonentzat ez da gomendagarria –, natura ondarea, tokiko historia eta abangoardiako arte sorkuntza uztartzen dituen.

AGOITZEK BERE POSTRERIK ESANGURATSUENA OHORATU DU JARDUNALDI BATEAN

Joan den urriaren 25ean, Agoitzen, Kostradaren Kofradiaren II. Kapitulu Handia ospatu zen. Jardunaldiak erakutsi zuen herriak bere postrerik adierazgarrienarekin duen lotura emozionala eta kulturala. Goiz goizetik, Agoitzera iritsi ziren Ohorrezko Kofradeak, Kofradiak eta agintariak. Lehen orduetik, herriak Ohorrezko Kofradiak, kofradia gonbidatuak eta agintariak hartu zituen,

eta jaiegunari hasiera emateko gosari-hamarretakoa eskaini zien. Ondorengo kalejirak, Erraldoi eta Buruhandiek, gaitek eta trikixen herriko taldeak lagunduta, kaleak alaitu zituen.

Ekitaldi ospetsuan, Ohorezko Kofradiakide izendatu ziren Agoitzekin lotura estua duten hiru pertsona: Patxi Eugi pilotaria, esku pilotan

ibilbide bikaina duena, eta Maite eta Francisca "Pachita" Beaumont mezzosopranoak, operako agertoki nagusietan nazioarteko ospea dutenak. Bere hitzaldiek, emozioz eta oroitzapenez beteak, ospakizun honen balio kolektiboa azpimarratu zuten.

Ekitaldian Nafarroako hainbat kofradia gastronomiko izan ziren, besteak beste, Tuterako Barazkien eta Menestraren Kofradia, Tuterako Tomate Itsusiaren Kofradia eta Nafarroako Zainzuriaren Kofradia. Kofradia horrek lurraldeen eta tradizioen arteko anaitasun loturak indartzen lagundu zuen. Kostradaren Kofradia 2014an sortu zen, eta Agoitzen izena proiektatzen jarraitzeko ahaleginarengatik nabarmendu zen, txerri gantzarekin, pastel kremarekin, azukrearekin eta masa tradizionalarekin egindako gozokia hori babesteko konpromisoari eusten diolako.

Ekitaldi instituzionalaren ondoren, herriko tabernetan zehar poteoa egin zen, eta, gero, anaitasun bazkaria. Bazkalostean, Carisma bikoteak lagundurik, herriko ondare afektiboaren parte den ikur gastronomiko baten partaidetzak eta emozioak markatutako topaketa luzatu zen.

BEHIAK JAIETAKO EGITARAURA ITZULIKO DIRA, HERRI-KONTSULTAREN BIDEZ ERABAKITA

Agoizko Udalak amaitu du herritarren kontsultarako prozesua, herriko jaietako programan behien entzierroak antolatzen jarraitzeari edo horien orde besterik jardueren batzuk egiteari buruzkoa. 2025ean hasi zen parte-hartze esperientzia hori, entzierrorik antolatuko ez zen urtebeteko proba pilotu bat egiteko proposatuta. Aukera hori nagusi izan zen, eta aldi baterako ordeztzea ekarri zuen.

Udalak hitzemandakoaren arabera, urte horretako probaren ondoren, beste herri-kontsulta lotesle bat egin da, ekitaldiarekin jarraitu ala

ez behin betiko erabakitzeko. Bozketan bi modutara egin zen: boto telematikoa, urtarrilaren 22tik 29ra egin zena, eta aurrez aurreko botoa, otsailaren 1ean.

Guztira 868 pertsonak parte hartu zuten, hau da, botoa emateko eskubidea zuen udal-errolaren % 33k, 16 urtetik gorako 2.601 pertsonak. Eman-dako boto guztietatik 777 telematikoa izan ziren eta 91 presentzialak.

Botoen emaitza doi-doi izan da: 443 lagunek bozkatu dute jaietako programan behiek ja-

rraitzearen alde, hau da, emandako botoen % 51k, eta 425 boto (% 49), berriz, jardueren alternatiboekin ordezkatzearen aldekoak izan dira. Errolako datuei dagokienez, erroladatuakoen % 17ak antolatzen jarraitzeari eman diote babesa eta % 16ak ez antolatzeari.

Emaitza hori ikusita, Agoizko Udalak herriko jaietako egitarauan sartuko du berriro behien ekitaldia. Udalak berariaz eskertu nahi du auzotarren parte-hartzea, interesa eta jarrera zibikoa prozesu osoan zehar, eta nabarmendu nahi izan du emandako eztabaida eta erabaki kolektiboa.

KULTUR BALANTZEA

URRIA. Urriaren kultur jardueren asko egin ziren Agoitzen, eta Kultur Etxeak hartu zituen hileko programazioaren parterik handiena.

Musika koralak bi hizordu nagusi izan zituen: Jazz Leap eta Nafarroako Ganbera Korala Richard Rodgers konpositore estatubatuarren unibertsioan zehar ibili ziren, barbershopetik hasi eta proposamen jazzistikoagoetaraino. Nafarroako Nazioarteko Abesbatzen XXX Zikloaren barnean, Letoniako Youth Choir Balsiak, berriz, ia berrogei urteko ibilbidea eta nazioarteko hogeita bost sari jaso zituenak, publikoaren artean interes handia piztu zuen kontzertua eskaini zuen.

Erakusketen atalean, hilaren hasieran "Pirinioetako Hizkuntzak" itxi ondoren, "Kultur aniztasuna eta bizikidetzak" erakusketak hogeita bat artista nafarren eskultura-lanak bildu zituen, proposamenekin elkarrizketa erraztu zuten bisita gidatuekin. Egutegiak, gainera, biltzen zituen memoria eta irudiei buruzko E-KLAN topaketa sortzailea, Euskararen Eguna, Gendulaingo San Roman eguneko Ondarearen Europako Jardunaldiak eta Zarakarraren Kofradiaren II. Kapitulu Handia. Horrela osatu zen, kultur agendari dagokionez, bereziki aktiboa izan den hilabetea.

AZAROA. Azaroa Nafarroako 47. Bertsolari Txapelketako lehen finalurrekoarekin hasi zen. Zirrara, asmamena eta bat-bateko bertsoak nagusi izan ziren, eta Eneko Lazkoz

Martinez izan zen lehen finalista. Hurrengo zita Kuarist Forte saxofoi laukotearen kontzertua izan zen, zeinetan erritmoa, umorea eta sormen eszenikoa uztartu ziren. Agoizko Musika Bandak, berriz, Santa Zeziliaren omenezko kalejira egin zuen.

Sendaberri Programaren barruko Rebe al Revés konpainiaren Mar funtzioa, edo tsunami bati nola biziraun, urtarrilaren 25era atzeratu da. Erakusketak eremuan, Héctor Urria artistaren De lo fragmentario erakusketak ikusgai egon zen Liburutegian. Fluxu arte garaikidearen zirkuituaren barruan, zatikatuari begirada poetikoa emanten diona.

Hilabeteari amaiera emateko, azaroaren 28an inauguratutako "Agoitz Hiria" XX. Argazki Lehiaketara aurkeztutako lanen erakusketak egin zen, sari banaketarekin batera. Modalitate orokorrean Xabier Dendarrieta Sarriés agoizkoak irabazi zuen Koloreak argazkiarekin, eta herrikoian, berriz, Juana García León Agoizko bizilagunak, Argi Bat lanarengatik, botoen % 51rekin.

Agenda honako hauekin osatu zen: Nafarroako Mendialdeko Ondare Migratua proiektuaren aurkezpena, Nafarroako Energia Komunitateen IV. Topaketa, haurrentzako euskarazko tailerrak eta Emakumeenganako indarkeriaren aurkako zikloa jarduerak.

ABENDUA. Agoitzek musika, artea, antzerkia eta

KOLOREAK: Xabier Dendarrieta Sarriés

ARGI BAT: Juana García León

zinema uztartu zituen kultur programazio anitzarekin itxi zuen abendua. Urtero bezala, San Migel Abesbatzak, Musika Eskolak eta Musika Bandak Gabonetako beren kontzertua eskaini zuten.

Liburutegian "Fluxu" proposamen garaikidea egin zen, Hector Urraren "De lo fragmentario" lanarekin, eta artistarekin topaketa bat egin zen, sorkuntza-prozesuan sakontzeko. Antzerki-dendobaldia "Soy Decente" obra eta "Microvoces" zikloa batu zituen, eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzen duten gazteek sortutako.

Artea argazkigintzaren bidez ere erakutsi zen: "Agoitz Hiriaz" XX. Argazki Lehiaketara aurkeztutako lanen erakusketak tokiko sormenari buruzko begirada anitza eta garaikidea eskaini zuten. Nafarroako Filmategiak "Dardara" dokumentala ekarri zuen Agoitzera, zuzendaria bertan zela, eta aurten ere Gabonetako Postalen eta Neguko Solstizioen Lehiaketa egin zen.

Gabonetako tradizioa izan zen berriro protagonista, jaiotza erronda, Olentzero eta Mari Domingiri gutun banaketa, Gabon gauean egindako bisita eta Errege Morroiaren etorrerarekin. Errege Kabalgatak amaiera eman zion Agoitzen kultura, parte-hartzea eta ospakizun komunitarioa uztartu zituen hilabeteari. Era berean, Agoizko Udalak, aurreko urteetan bezala, Multimedia izeneko atal bat prestatu du bere webgunean, non Inaki Vergara argazkilarik azken jaietan egindako argazki guztiak aurki daitezkeen.

URTARRILA. Urtarrila amaituta, proposamenen aniztasunak markatu du kultur balantzea. Antzerkiak garrantzi handia izan zuen Luna Hiena Produccionesen "Cantando bajo las balas" lanarekin. Emanaldi berezia izan zen, Kultur Etxean egindako entsegu-prozesuaren ondoren. Ane Gabarain izan zuen protagonista eta Asier Anduezen zuzendari.

Arte eszena garaikidearen osagarri, "Mar, o de cómo sobrevivir a un tsunami", Rebe al Revés konpainiaren zirkua proposamena eskaini zen; antzerki fisikoa, zuzeneko musika eta

plastika eszenikoa integratu zituen, doluari ikuspegi poetiko batetik heltzeko. Zinema dokumentala ere eskaini zen; Maddi Barberrek zuzendutako "Urpean lurra" eta "592 metroz goiti" lanak proiektatu ziren, zeinetan Itoizko presaren memoriari, lurraldeari eta ondorioei buruzko hausnarketa egiten zen.

Horiez gain, Agoizko argazki-taldearen "Botanika" erakusketa ikusgai egon zen, ingurune naturalari eta egunerokoari buruzko begirada artistikoa eskaini zuena. Literatur arloan, Iñaki Zugarrondoren "Águila negra" eta Maider Zu-

bicaray Larrazaren "Aprender a bailar bajo la lluvia" aurkeztu ziren, kontakizun pertsonal eta lagungarri bati lotuta.

Euskarazko jarduerak ERA TXOKOAN eskaini ziren berriz ere. Lehen haurtzaroari zuzendutako proposamena 0-1 urte bitartekoentzako jolas heuristikoa izan zen eta 1-3 urte bitartekoentzako, kutxa sentsorialak; 4-6 urte bitartekoentzako zientzia-tailer bat eskaini zen. Programazioan KUADRIKETA ere sartu zen, bizikidetzeta eta zentzu komunitarioa indartzera bideratutako ekimen parte-hartzailea.

MEMORIAREKIKO KONPROMISOA, ELOKO TEILERIAN

1936an eraildako 106 pertsonen omenaldiaren seigarren edizioa egin zen Eloko Teileriako Memoriaren Parkean, horien artean Agoizko hamaika herritar. Teileriako Ahaztuak elkarteak antolatutako ekitaldian senideak, herritarrak, elkarte memorialistak eta erakundeetako

ordezkariak bildu ziren, besteak beste, Angel Martin Unzue Agoizko alkatea, Ana Ollo Memoria eta Bizikidetzeta kontseilaria eta Josemi Gaston Nafarroako Memoriaren Institutuko zuzendaria.

Eguneko unerik hunkigarrienetako bat izan zen

eraildakoen izenak irakurri zirenean, txalapartaren soinua entzuten ari zela. Aurten ahots gazte berriak entzun ziren, belaunaldien arteko erreleboa islatzen zutenak. Ohorezko aurrekuak eta hitzaldi poetikoez sinbolismoz eta errespetuz beteriko ekitaldiari jarraipena eman zioten.

Ekarpin artistikoen artean, Kiko Lako agoizkoaren parte-hartzea nabarmendu behar da, biktimei eskainitako "Ezkaba" poema errezitatu baitzuen, baita Oihane Jaso Ripodas, Xabier Dendarieta Sarriés eta Josu Magallón Rodríguez agoizkoek osatutako hirukote musikalaren emanaldia ere, emozioa eta memoria lotu zituzten piezak interpretatu baitzituzten.

Ekitaldian, gainera, memoria justizia demokratikoaren ariketa gisa bizirik mantentzeko eta ikur frankistak kentzeko deia egin zen, Erorien Monumentua eraisteko eskaera berariaz aipatuz. Beste behin ere, eraildako hamaika bizilagunen duintasunarekiko konpromisoa berretsi zuen Agoitzek, eta argi utzi zuen haien izenak kontzientzia kolektiboan daudela oraindik.

MIKEL ZABALZAREN MEMORIAREN AUTOBUSA, AGOITZEN

"Mikel Zabalza 40 urte gogoan" kanpainako autobusak Agoitzen egin zuen geldialdia abenduaren 3an, abenduaren 14ra arte Hego Euskal Herria zeharkatzen jarraitzen duen biraren barruan. Ekimena azaroaren 26an jarri zen abian, Mikel Zabalzaren desagerearen eta heriotzaren 40. urteurrenean, eta bere oroimena bizirik mantentzea eta egia eta justizia eskatzea du helburu.

Herrian egon zen bitartean, pertsona asko hurbildu ziren ibilgailuaren barruan jarritako erakusketa ibiltaria ezagutzera. Bertan, Zabalzaren bizitzari eta 1985ean atxilotu ondorengo gizarte-mobilizazioei buruzko testigantzak, panelak eta ikus-entzunezko materialak biltzen dira. Proiektuak DBuseko lankideen protesta ikonikoa ere oroitarazten du, "Hemen ez dago gidaririk, non dago?" pankarta eskegi baitzuten desagertuta egon zen egunetan. Birak datozen egunetan jarraituko du Bortziritan, Altzan eta

Donostian, abenduaren 14an amaiera ekitaldia egiten baita. Antolatzaileek azpimarratu dute oso garrantzitsua dela memoria hori belaualdi

berriei helaraztea eta duela berrogei urte gertatutakoari buruzko erantzun osoak bilatzen jarraitzea.

"EMAKUMEA ETA MEMORIA", FRANKISMOAREN AURKAKO NAFARREN ONDAREA

Nafarroako Gobernuak Emakumea eta Memoria aurkeztu du, Oroibidea artxibo digitaletik eskuragarri dagoen erakusketa birtuala, Nafarroako emakumeek XX. mendeko lehen hereneko gizartean eta 1936ko kolpe militarren aurkako erresistentzian duten funtsezko zeregina balioesten duena. Gemma Piérola Narvarte historialariaren ikerketa batean oinarrituta, erakusketak "3R" izeneko ibilbidea proposatzen du: errebinkazioa, eremu profesional, politiko eta intelektualean emakumeek egindako aurrerapenekin; errepresioa, altxamenduaren ondoren emakumeek jasandako indarkeria politiko eta espezifiko dokumentatzen duena; eta erresistentzia (k), non sare solidarioak, legalitate errepublika-

noaren defentsan parte hartzea, eguneroko erresistentziak eta mugimendu memorialista bultzatzea ikusarazten diren. Nafarroako Memoriaren Institutuaren dokumentuak, irudiak, ikus-entzunezkoak eta materialak biltzen ditu erakusketak, eta, horrez gain, emakume errepresaliatuen zerrenda eta haien fitxak zuzenean ikusteko aukera ematen du Oroibidean.

Proiektu ireki gisa sortua, zabaltzen jarraituko du eta 2026an Carmen Húder eta María Luisa Elorri eskainitako erakusketa birtual berriak aurrerikusten ditu. Institutuak herritarrei dei egiten die memoria kolektibo hori berreskuratzen jarraitzeko dokumentu-funtsak eman ditzaten.

JAKAK ETA IZTUETAK TOKI EDER BEREANATU ZUTEN

Binakako Txapelketa 29 urte geroago Toki Ederrean itzuli eta, arratsalde zirrargarria bizi izan zen Agoitzen, ia bihotzekoa emateko modukoa.

Larrazabal eta Mariezkurrena II.aren aurka 22-21eko garaipenarekin estreinatu zuten Jakak eta Iztuetak Agoizko pilotalekua. Jendetza bildu zuen

partidak, eta aparteko giroa izan zen. Gipuzkoarrek hasiera bikaina egin zuten, eta 15-4ra arte nagusitu ziren, atzelari tolosarraren bultzadari eta Jakak koadro alaietan maniobrak egiteko duen gaitasunari esker.

Baina istorioa aldatu egin zen partidaren erdialdean. Mariezkurrena II.ak bere kolpe indartsua ateratu zuen, eta bigarren zatian Larrazabal nagusi egin zen. Atzean kargatuz eta jokoa gogortuz, urdinek sekulako gorakada egin zuten, eta berdinketa eman zen 21. tantutan. Ia 80 minutu iraun zuen partidak, eta 680 pilotakada emabn ziren.

Azken unean, Jakaren bolea estu batek duelua ebatzi zuen, eta publikoaren txaloak jaso zituen. Estreinaldi dramatiko eta gogoangarria izan zen, binakako txapelketa Agoizko pilotalekura itzuli zela ospatzeko.

OTANO, ETXEAN GARAILE

Mikel Otanok irabazi du Gabonetako Erremonte Profesionaleko Banakako Txapelketa Martiko 2025, Eloy Otxandorenari 30-27 irabazita, Agoizko Toki Eder pilotalekuan.

Etxeko atzelaria finalaren zati handi batean nagusi izan zen sake eraginkor bati esker eta bere potentziari esker, nahiz eta aurkariak partidaren azken zatira arte estutu zuen. Abantaila argi baten ondoren, Otanok sufritu egin behar izan zuen Otxandorenaren azken erreazioaren aurrean kartoia ixteko. Garaipenak agoizkoari 2023an

galdutako finalaren ordaina ematea ahalbide-tzen dio eta denboraldi bikaina bere laugarren txapelarekin ixtea, bereziena bere publikoaren aurrean lortu baitzuen. Finalak amaiera eman zion maila handiko txapelketa bati eta Agoitz berriz ere erremonte profesionalaren erreferente egin duen jaialdiari.

OTANO, TXAPELDUNA ZUBIRIN, OTXANDORENA-REKIN BATERA Mikel Otano agoizkoak irabazi du Nafarroako Foru Komunitateko Erremonte Txapelketa Magna 2025 Sari Nagusia, Otxandorena

taldekidearekin batera, Uterga-Agirrezabalari 31-35 irabazita. Zubiriko frontoia banderaraino bete zen, 400 bat lagun bildu baitziren, eta lehia bizia izan zen, markagailuko tanto luze eta txandakatuz bete.

Otanoren fisikoa eta sendotasuna erabakigarriak izan ziren une garrantzitsuetan, eta bikotearen abantaila sendotu eta bientzat denboraldiko bigarren titulua ziurtatu zuen. Ikusleek txalo zaparrada handi batekin agurtu zituzten finalistak, kalitate handiko partida baten ondoren.

NAFARROAK LAUKO FINALERAKO TXARTELA LORTU DU AGOITZEN

Urtarrilaren 28an, Agoizko San Migel Futbol Zelai Berrian, Nafarroako selekzioarentzako partida historikoa jokatu zen. Harmailetan bildutako 400 pertsona ingururen aurrean jokatu zuten Nafarroako selekzioa eta Euskadikoa, eta lehena gailendu zitzaion (2-1).

Garaipenarekin martxoaren 1ean Madril en egitekoa den UEFA Erregio Kopako Lauko Finalerako sailkapena lortu zuen. Partida aurkaria neurtzen hasi ondoren, talde nafarra nagusitzen hasi zen hegaletatik. Ibai Alonsok

markagailua ireki zuen atsedendialdiaren atarian erremate gurutzatu batekin, eta bigarren zatian Bingen Beguiristainek abantaila handitu zuen jaurtiketa huts batekin. Aurkariak alde murriztu zuen Jon Ortizen burukada batekin, baina etxeko defentsak emaitzari eutsi zion azken minutuetan. Garaipenak meritu berezia du, Nafarroak ez baitzuen garaipenik lortu txapelketaren aurreko edizioetan. Belar gaineko ospakizunak Agoitz Europako eskualdeko futbolaren mapan kokatzen duen kirol-lorpenaren garrantzia islatu zuen.

KANPONDOAK "DEITU ETXERA HEMENDIK" EGITASMOKO KIDEA

Kanpondoa kirol-gunea "Deitu etxera hemendik" ekimenean sartu da, Nafarroako Mugikorrik Gabeko Nerabezaroen mugimenduak bultzatuta, smartphonearen erabilera 12 urtetik aurrera arte erabil ez dadin.

Urtarriletik aurrera, behar duen edozein adingabek etxera deitu ahal izanen du kanpainako eranskailu ofizialarekin identifikatutako instalazioetatik. Nafarroako 514 familiari egindako inkesta baten arabera, % 99k uste du aukera

hori dagoela, eta % 93k uste du gailu propio bat entregatzea atzeratzen lagunduko lukeela.

Atxikimendu horrek familien eta profesionalen ahalegin gero eta handiagoaren barruan kokatzen du Kanpondoa, Internetarako sarbide goiztiarraren ondorio kaltegarriez ohartarazten baitute. Interesa duten establezimenduek izena eman eta doako eranskailua eska dezakete, horretarako prestatutako formularioaren bidez.

